

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula IX. Unum numero accidens non potest esse in duobus subjectis

urn:nbn:de:bsz:31-102400

Soario descripsimus, quia ille præ reliquis dextrè rem explicavit, neque melius quid jam occurrit.

REGULA IX.

Unum numerò accidens non potest esse in duobus subjectis.

I. Accidens esse vel non esse in duobus subjectis, bifariàm potest intelligi: I. ita, ut illa subjecta sint divisa: ut duo homines, duæ chartæ. Vel II. ut non sint divisa; & hoc iterum dupliciter. Vel enim subalternata sunt illa subjecta, h. e. accidens inest unì mediante altero vel non subalternata sunt, sed accidens inest utrique æquè primò, vel non æquè primò. Sciendum & hoc. Regulam posse intelligi, quod subjectis vel simul inest, vel successivè, & si successivè, quod subjectum utrumque sit mediatum, vel immediatum.

II. Quibus præmissis dico I. *Unum numerò accidens successivè potest esse in duobus subjectis mediatis; in immediatis non potest.* Prima pars conclusionis patet de sententia illorum, qui asserunt, eadè numero accidentia manere in genito, quæ fuerunt in corrupto: sic enim, cum ex gr. ex aqua aër generatur, illè ipse calor, qui antea fuit in aqua, modò est in aère. Sic & duæ spongiæ possunt esse successivè subjecta ejusdem numero humiditatis, si nimirùm aquam ex spongia exprimamus, & illà ipsà spongiam aliam imbuamus. Quod autem illa spongiæ rectè dicuntur subjecta hu-

Quod
humid
citur h
tivè &
illa in
tari no
ditas i
illis, n
suppet

III.
dem n
obus s
liqua
quæ er
mâ, cu
media
dem e
ex qu
nomi
quàm
in utr
imme
accide
tionis
nume
nicâ
dens
qualis
est in

Quod autem illæ spongiæ rectè dicuntur subjecta humiditatis, inde patet, quod utraq; spongia dicitur humida ab illâ aquæ humiditate denominativè & accidentaliter. Quod etiam humiditas illa in utrâque spongiâ eadem numero sit, dubitari non potest proptereâ, quod aqua, cui humiditas illa immediatè inest, eadem numero est in illis, neque ulla probabilis ratio in contrarium suppetit.

III. Hæc tamen exempla probant solum, idem numero accidens posse successivè esse in duobus subjectis mediatis, quæ scilicet mediante aliquâ substantiâ ab accidente denominantur. Aquæ enim & aëri calor inest, mediante materiâ primâ, cui immediatè inest, & sic subjectum, cui immediatè inest, est unum numero, quia eadem est materia in aëre, quæ antea erat in aquâ, ex quâ aër genitus est. Similiter duæ spongiæ denominantur humidæ mediante aquâ, quæ tanquam subjectum immediatum una numero est in utrâque spongiâ. In duobus autem subjectis immediatis ne successivè quidem unum numero accidens esse potest, (quæ est altera pars conclusionis.) & ratio diversitatis est, quod sicut una numero substantia naturaliter non existit nisi unicâ subsistentia; ita etiam unum numero accidens non existit nisi unica inhærentiâ in subjectis: qualis enim & quanta familiaritas & connexio est inter substantiam & subsistentiam; talis & tan-

ta intercedit inter accidens & inhærentiam ejus in
 subjecto. Jā si esset idē numerō accidens successi-
 vè in duobus subjectis imediatè, existeret diversis
 inhærentiis: quatenus enim desinit esse in subjecto,
 cui prius immediatè inerat, & in aliò recipitur, de-
 struitur etiā illa inhærentia, quæ priori subjecto
 inerat, & nova, quæ cū altero unitur, succedit. At
 si maximè sit in diversis subjectis mediatè, modò
 imediatè in uno inhæreat, non existit per novam
 inhærentiam: sicut calor, qui cū esset antè aquæ
 calor, modò est calor aëris ex aquâ geniti. utrique
 inest eadem inhærentiâ, quæ illis non aliâ inhæ-
 rentiâ inest, quàm eâ, quæ inest materiæ; inest
 autem materiæ, existenti modò sub forma aëris,
 eadem inhærentia, quia ipsi inerat, cū esset sub
 forma aquæ. Quod autem ille calor erat antè a-
 quæ calor, jam verò est aëris calor, vel, quod eo-
 dem recidit, quod mediatum subjectum ejus an-
 teà erat aqua, modò verò est aër, non inde est, qua-
 si calor in se novam acquisiverit inhærentiam, sed
 quia materia novam acquisivit unionē cum for-
 ma aëris, cū antè esset unita formæ aquæ.

IV. Dico II. *Unum numero accidens potest esse
 simul in duobus subjectis subalternatis, h. e. ita, ut
 uni insit immediatè, alteri mediante illo. Cū
 autem dupliciter subjecta h. m. sese habere pos-
 sint: vel, ut unum in alterò includatur, tanquam
 pars in toto; vel, ut aliàs unum alteri insit: prio-
 ri modo Conclusio nostra est omninò certa, si-*

cut.

cut pa
 inest ea
 ligendi
 toti me
 inest im
 Posteri
 clusion
 sensiles,
 & medi
 tanquam
 ut intell
 ab anim
 immedi
 tiæ. Ac
 qua; qu
 est huc
 ante aq
 mida ab
 tur rō
 lum vi
 substan
 acciden
 catio ha
 ba, est v
 V. I
 est esse
 cor ita:

Q

Se

Se

Se

Se

Se

Se

Se

Se

Se

Se

Se

Se

Se

Se

cut patet de anima & homine, quorum utrique
 inest eadem numero scientia, & idem actus intel-
 ligendi, sed homini mediante anima, tanquam
 toti mediante parte, & aliis accidens, quod parti
 inest immediate, inest etiam toti per illam partem.
 Posteriori modo etiam veram esse putamus Con-
 clusionem: plerique enim asserunt, qualitates
 sensibiles, v. g. albedinem, inesse primo quantitati,
 & mediante ea ipsi substantiæ, cui quantitas
 tanquam accidens inest. Ita si facultates animæ,
 ut intellectus & voluntas, sunt qualitates realiter
 ab anima distinctæ, scientia & actus, ipsi inerunt
 immediate, & iis mediantibus ipsi animæ substan-
 tiæ. Adduco iterum exemplum de spongia & a-
 qua; quoniam præcedentia controversa sunt. In-
 est humiditas aquæ immediate, & spongia medi-
 ante aqua, diciturque tam spongia quam aqua hu-
 mida ab eadem numero humiditate. Quod si igitur
 in esse accipere velimus pro predicari, nul-
 lum videtur amplius de exemplo quantitatis &
 substantiæ esse dubium, cum de utraque album
 accidentaliter predicetur, (utraque enim prædi-
 catio hæc: *Substantia est alba, & superficies est al-
 ba, est vera & accidentalis*) de una mediante altera.

V. Dico III. *Idem numero accidens non potest esse simul in duobus subjectis divisis.* Argumentum
 hoc ita:

Quod est in divisis, id ipsum est divisum.

Sed unum accidens numero non est divi-
 sum.

D d d 3

E. non

E. non est in divisis.

Major patet inductione. Lapis enim existens in hōc locō. & lapis existens in alio locō, sunt divisī, quia ipsa loca sunt divisā. Calor in hac aquā & calor in illā aquā sunt divisī & sejuncti, quia ipsæ aquæ sunt divisæ. Minorem probo, quia quod est divisum, non est unum: quia unitas consistit in indivisione, & per divisionem fiunt multa. At unum numerō accidens utique unum est.

VI. Dico. IV. *Unum numerō accidens non potest simul esse in duobus subjectis non divisīs aut unitis equaliter, h. e. ita, ut utriusque insit æquè primò & immediatè.* Huic conclusioni obstare videntur, quod Lutherani dicunt, fidem importare simul cognitionem sive notitiam, & fiduciam. Quod si verum est, sequitur, idem numerō accidens in duobus subjectis esse primò & immediatè. Erunt enim fides in intellectu & voluntate ut in subjectis, cum subjectum notitiæ intellectus sit, fiduciæ voluntas. At absurdum est, unum numerō accidens eō modo in diversis esse subjectis, quoniam quæ subjectis differunt, realiter differunt. Quam ob causam Pontificii, sicut Chemnitius *Loc. Part. II.* testatur, fidem nostram monstrum appellant & Chimæram.

VII. Verùm ad accusationem hanc facile est respondere. In regula enim nostrā, & iis, quæ hactenus diximus, sermo est de *subjecto, in quo accidens secundum se totum inest, ita, ut secundum se totum accidens non possit esse in duobus subjectis.*

Sed

Sed si a
rum, l
diverfi
plex a
& fidu
tellectu

IIX
ne con

Minor
jectis,
ctis di

IX

à seip
monst
fert re
est mo
candi
cundi
differ

enim
one a
ris) &
stra si
ctis.

Sed si accidens diversas includat partes, quid mirum, si ratione diversarum partium in duobus & diversis subjectis insit? Est fides non unum simplex accidens, sed aggregativum quid ex notitiâ & fiducia. Quid absurdi igitur, si, ut notitiâ in intellectu, ut fiducia, in voluntate subsistat?

IX. Syllogismus ex datâ Pontificiorum ratione confectus erit hujusmodi:

Quod à seipsò realiter differt, est monstrum.

Fides Lutheranorum à seipsâ realiter differt.

E. Fides Lutheranorum est monstrum.

Minor probatur, quia fides ipsorum differt subjectis, h. e. in diversis est subjectis. At quæ subjectis differunt, realiter differunt.

IX. Sed Resp. distinguendo Majorem: Quod à seipsò *secundum se totum* realiter differt, est monstrum. Quod verò ratione unius partis differt realiter à seipsò ratione alterius partis, non est monstrum. Nam quodlibet compositum secundum unam partem differt realiter à seipsò secundum aliam partem: sicut homo ratione animæ differt realiter à seipsò ratione corporis, (corpus enim & anima realiter differunt. E. & homo ratione animæ realiter differt à seipsò ratione corporis) & tamen nec homo, nec alia composita monstra sunt. Jam minorem quod attinet, patet ex dictis, quomodo fides à seipsâ realiter & subjective

Ddd 3

dis-

differat, nempe non secundum se totam, sed ratione diversarum partium.

X. Notandum autem, nos in duabus ultimis Conclusionibus, sicut & in aliis, (ut quando diximus, duo accidentia solo numero differentia non posse esse in eodem subiecto.) locutos esse de eo, quod naturaliter fieri potest. An per potentiam Dei absolutam contrarium possit accidere, jam non discipimus.

REGULA X.

Quæ easdem habent proprietates, eandem habent essentiam.

I. Diximus in præfatione hujus Disputationis, nos accidens ita accipere, ut & proprium comprehendit. Non igitur abs se fuerit, si unum, atque alterum de propriis axioma proposuerimus. Est autem ratio præsentis axiomatis ea, quod proprietates fluunt ab essentiâ, vel secundum rem idem sunt cum essentiâ, & cum eâ citra ullam controuersiam recipiuntur.

II. Abutuntur eò Calviniani contra Lutheranos, quando sic argumentantur:

Quæcunque habent easdem proprietates, illæ habent eandem etiam essentiam.

Sed si in Christo proprietates diuinae naturæ sunt communicatæ humane naturæ, dicitur illæ naturæ habebunt easdem proprietates.

E.